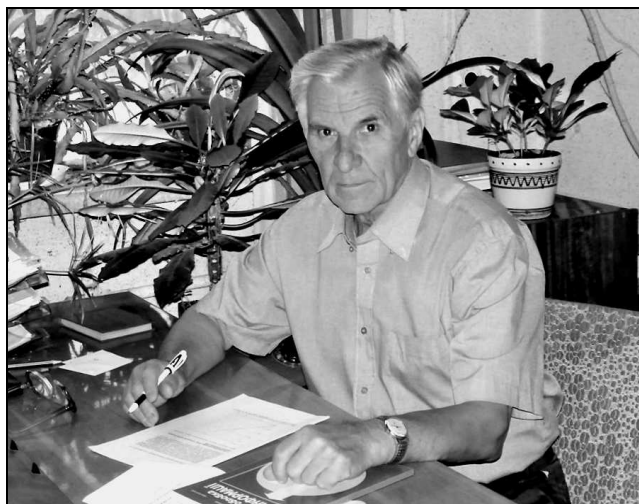

НАШІ ВТРАТИ

СОПРУНЮК ПЕТРО МАРКІЯНОВИЧ

(1 липня 1937 р. – 19 січня 2016 р.)

19 січня 2016 р. на 79-му році пішов з життя видатний український вчений у галузі інформаційно-вимірювальної техніки, доктор технічних наук, професор Петро Маркіянович Сопрунюк.

П. М. Сопрунюк народився 1 липня 1937 року в с. Волошки Ковельського району Волинської області. Семирічну освіту здобув у місцевій школі, а середню – у школі с. Любитів. У 1959 р. закінчив Львівський політехнічний інститут (радіотехнічний факультет) і був скерований на роботу в Інститут машинознавства і автоматики АН УРСР (тепер Фізико-механічний інститут ім. Г. В. Карпенка НАН України), де й працював.

У 1968 р. Петро Маркіянович захистив кандидатську дисертацію під керівництвом професора Л. Я. Мізюка, а у 1981 р. – докторську дисертацію в Інституті космічних досліджень АН СРСР (Москва). Звання професора за спеціальністю інформаційно-вимірювальні системи отримав у 1990 р.

У Фізико-механічному інституті проф. П. М. Сопрунюк сформувався як відомий вчений, організатор і популяризатор новітніх наукових досліджень у галузі розробки теоретичних основ вимірювань електричних величин і створення відповідних інформаційно-вимірювальних систем. Він активний учасник формування наукового напрямку “фізикометрія”, що охоплює розробку теорії, методів і засобів відбору, обробки і подання інформації для створення інформаційно-вимірювальних систем для дослідження навколишнього середовища, технічної діагностики стану виробів. У 60-х роках він брав участь у розробці аеророзвідувального геофізичного комплексу АЕРИ-2 та наземної апаратури за методом двочастотного поля.

Важливий етап наукової діяльності проф. П. М. Сопрунюка пов'язаний з науковим приладобудуванням для космічних досліджень. Під його керівництвом для різних середовищ, зокрема, стратосфери, магнітосфери та міжпланетного простору, за різних чинників (сонячного вітру, космічних часток великих енергій, значної концентрації нейтронів) досліджено взаємодію первинного вимірювального перетворювача напруженості електричного поля з низькотемпературною іонізованою плазмою та розроблено рекомендації з мінімізації похибок вимірювання, а також теоретичні основи вимірювання у діапазоні інфранизьких частот, які забезпечують точність, швидкодію та завадостійкість вимірювань, близьких до граничних. Ці результати застосували у багатьох космічних експериментах, зокрема, за проектами САМБО (Синхронні Авроральні Множинні Балонні Обсерваторії), Зарница-2, Венера-Галлей (ВЕГА-1 і ВЕГА-2), Фобос, Марс-94, Коронас, Інтербол та ін.

Наприкінці 80-х років під керівництвом проф. П. М. Сопрунюка започатковано роботи з розробки методів і створення засобів екологічного моніторингу, в результаті яких оцінено фонові флуктуації фізико-хімічних параметрів довкілля Шацького національного природного парку.

Петро Маркіянович сприяв співпраці Фізико-механічного інституту і Центру космічних досліджень ПАН (Варшава) з розробки інформаційно-вимірювальних систем для космічних досліджень, зокрема, для Європейської космічної агенції (ESA), що здійснила запуски МКС Mars-Express (2003), Venus-Express (2005) і Rosetta (2004), яка недавно досягнула комети Чурюмова–Герасименко.

Проф. П. М. Сопрунюк брав активну участь у підготовці наукових кадрів, був відповідальним редактором науково-технічного збірника “Відбір і обробка інформації” (1987–1997 рр.), очолював спеціалізовану раду з присудження вченого ступеня доктора і кандидата технічних наук, був заступником директора Інституту з науково-дослідної роботи (1984–1991 рр.), а з 1973 р. – завідувачем відділу електричних вимірювань фізичних величин. Підготував 2 докторів та 8 кандидатів наук, опублікував 4 монографії та близько 300 наукових праць.

За плідну працю проф. П. М. Сопрунюк нагороджений орденом “За заслуги” третього ступеня.

Світла пам'ять про Петра Маркіяновича назавжди збережеться в серцях тих, хто його знав і працював з ним.

Колектив Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України